

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**ÖĞRETMENLERİN ÇOKKÜLTÜRLÜLÜĞE İLİŞKİN
TUTUMLARI**

SİNEM İKİZOĞLU

DENİZLİ 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

ÖĞRETMENLERİN ÇOKKÜLTÜRLÜLÜĞE İLİŞKİN TUTUMLARI

Sinem İKİZOĞLU

Danışman

Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı – Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Sinem İKİZOĞLU tarafından hazırlanan “Öğretmenlerin Çokkültürlülüğe İlişkin Tutumları” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖGEN
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun
..... /...../ 2022 tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Mustafa BULUŞ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bölümü'nde tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde değerli görüşleri ve önerileriyle beni yönlendiren, rehberliğini, zamanını ve bilgisini esirgemeyen kıymetli hocam danışmanım Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN'e içtenlikle teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimimde üzerimde emekleri olan değerli hocalarım Prof. Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN, Prof. Dr. Kazım ÇELİK başta olmak üzere hepsine çok teşekkür ediyorum.

Araştırmam kapsamında yer alan Denizli ilinde görev yapmakta olan, verilerin ortaya çıkmasını sağlayan değerli meslektaşlarıma teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde; hep yanımda olan, manevi desteklerini her zaman Üzerimde hissettiğim çok değerli arkadaşlarıma ve okul idarecilerime teşekkürlerimi sunuyorum.

Beni dünyaya getiren ve her daim varlıkları ile güç bulduğum, hiçbir yardımı esirgemedен yanımda oldukları, kendilerine ayırmam gereken zamanı yüksek lisans için kullanmama karşın desteklerini esirgemeyen sevgili aileme ve kızım Selin Mina'ya sonsuz teşekkürler.....İyi ki varsınız.

Sinem İKİZOĞLU

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Sinem İKİZOĞLU

ÖZET

Öğretmenlerin Çokkültürlülüğe İlişkin Tutumları

İKİZOĞLU, Sinem

Yüksek Lisans Projesi, Eğitim Bilimleri ABD,

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Doç. Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

Haziran 2022, 46 sayfa

Denizli merkez ilçelerinde çalışan öğretmenlerin çok kültürlülüğe ilişkin algıları ve bunun kişisel özelliklere göre durumu araştırmanın konusunu oluşturmuştur. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışma olarak yapılmıştır. Örneklem “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle 297 öğretmenden toplanan verilerin analiziyle ortaya çıkan bu çalışmada veri toplamak için “Kişisel Bilgiler” ve “Çok kültürlü Kişilik Ölçeği” kullanılmıştır.

Öğretmenlerin çok kültürlülük alt boyutlarında en yüksek ortalama kültürel empati boyutundadır. Bunu duygusal denge boyutu izlemektedir. En düşük ortalama esneklik boyutunda olup genel ortalama “çok” düzeyindedir. Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumlarının yaş, kıdem, ödül ve ceza alma durumu, çalıştığı ilçe, kapsayıcı eğitim alma durumu ve okulundaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısına göre farklılık göstermez iken branş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyine göre farklılıklar göstermiştir. Branşa göre farklılık sözel grubun lehine ve cinsiyete göre esneklik boyutunda erkekler lehine yüksek çıkmıştır. Medeni duruma göre sosyal girişim, açıklık ve genel olarak bekarlar lehine yüksek çıkarken eğitim düzeylerine göre duygusal denge boyutunda lisansüstü eğitim mezunlarının ortalamalarının lisans mezunlarından daha yüksektir.

Anahtar Sözcükler: Çokkültürlülük, kapsayıcı, eğitim, öğretmen

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Problem Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Araştırmanın Amacı	3
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
İKİNCİ BÖLÜM – KURAMAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Türkiye’de Çok Kültürlülük	6
2.2. Çok Kültürlü Eğitim.....	7
2.3. Çok Kültürlü Eğitimin İlkeleri	8
2.4. İlgili Araştırmalar	9
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM	12
3.1. Araştırmanın Modeli	12
3.2. Evren ve Örneklem	12
3.3. Veri Toplama Aracı	13
3.4. Verilerin Toplanması.....	14
3.5. Verilerin Analizi	14
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM - BULGULAR ve YORUM	16

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	16
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	16
4.2.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	19
BEŞİNCİ BÖLÜM - TARTIŞMA VE ÖNERİLER	28
5.1. Tartışma ve Sonuç	28
5.2. Öneriler	29
KAYNAKÇA	30
EKLER	33
ÖZGEÇMİŞ	39

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. <i>Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Bilgi Dağılımları</i>	12
Tablo 3.2. <i>Verilerinin Basıklık ve Çarpıklık Analizi</i>	15
Tablo 4.1. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutum Düzeyleri</i>	16
Tablo 4.2. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları Alt Boyutları Düzeyleri</i>	18
Tablo 4.3. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları Ve Alt Boyutları Düzeylerinin Branşa Göre Analizi</i>	19
Tablo 4.4. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Cinsiyete Göre Analizi</i>	20
Tablo 4.5. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Yaşa Göre Analizi</i>	21
Tablo 4.6. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Kıdemlerine Göre Analizi</i>	22
Tablo 4.7. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Analizi</i>	23
Tablo 4.8. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Eğitim Düzeyine Göre Analizi</i>	23
Tablo 4.9. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Ödül Alma Durumuna Göre Analizi</i>	24
Tablo 4.10. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Ceza Alma Durumuna Göre Analizi</i>	25
Tablo 4.11. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin İlçeye Göre Analizi</i>	25
Tablo 4.12. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Kapsayıcı Eğitim Alma Durumuna Göre Analizi</i>	26
Tablo 4.13. <i>Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Okuldaki Yabancı Öğrenci Sayısına Göre Analizi</i>	27

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde problem durumu problem cümlesi, alt problemler, amaç, önem, sayılılar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Eğitim örgütlerinin bütün unsurlarının insana dayanması insanla ilgili olan her şeyin eğitim örgütlerinin konusu olmasına sebep olmaktadır. İnsanların çeşitli özelliklere sahip olması, bir arada yaşaması ve birlikte çalışmaları, aynı amaç etrafında toplanmaları veya aynı hedefe koşmaları gibi birlikte yaşama ve çalışmadan kaynaklı iç içe ilişkiler ve birliktelikler artmıştır. Bu girift ve iç içe olan ilişkiler eğitim sistemini de yakından etkilemiştir. Eğitim programlarının hazırlanmasından uygulanmasına, sınıf düzeninden ödevlendirme, görev ve sorumluluk paylaşımına kadar eğitimin değişimlerden etkilendiği, değişimler yapıldığı ve yapılmaya da devam ettiği görülmektedir. Son zamanlarda uygulanan yapılandırmacı yaklaşıma göre (Gürel, 2013) öğrenci merkezli, etkinlik ağırlıklı, bilgi ve beceriyi dengeleyen, öğrencinin kendi yaşantılarını ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevreyle etkileşimine olanak sağlayan yeni bir anlayış yerleştirilmeye çalışılmaktadır.

Dünyada meydana gelen değişimler ve gelişmelerle birlikte eğitimdeki yenilik ve gelişmeleri izleyen, görev ve sorumluluklarını bilerek eksiksiz ve zamanında yerine getiren 21. yüzyıl becerileriyle donanmış bireylere ihtiyaç duyulmaktadır. Bu becerilerin kazandırılmasında öğretmenlerin bu becerileri kazandırabilmesi ve sahip oldukları nitelikler önemlidir.

Oğuzkan'a (1989) göre öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin bilgi toplumunda yaşamının gerektirdiği gelişme ve yeniliklerin yakından takip ederek, araştıran, sorgulayan, açık fikirli, çağdaş anlayış ve değerleri benimsemiş olması gerekmektedir. Öğretmenler, öğrenci ve velilerle birlikte devamlı surette araştıran ve öğrenen olmalıdırlar. Öğrenenlerin etkili ve verimli olabilmeleri, zihinsel becerilerini kullanabilmeleri için öğrenme ortamlarının uygun olması, bireysel farklılıkların dikkate alınarak öğrenci ihtiyaçlarının karşılanması ve gerekli olan öğrenme araç ve gereçlerinin temin edilmesine bağlıdır.

Eğitimin çokkültürlü olarak yapılandırılması ve eğitim programlarının bu çerçevede hazırlanması ile birlikte öğrencilerin özgüven sahibi olmaları, kimlik kazanmaları, kendilerinden farklı diğer bireylerle rahat ve empatik etkileşim kurmalarını sağlamak ve önyargılara ilişkin eleştirel düşünebilmeyi sağlama yer almaktadır (Polat, 2009). Çokkültürlü yaklaşım farklı perspektifleri tanıma gerekliliğine yoğunlaşmaktadır. Öğrencilerin kendilerinden farklı olanlara saygılı olabilmeleri, eleştiri yeterliklerini arttırabilmeleri, inanç farklılıklarına saygılı olabilmeleri gibi becerileri edinmelerinde çokkültürlü eğitim anlayışı ve bu temelde kazandırılan eğitim ile kolay olabilmektedir. Çokkültürlülük anlayışına dayanan eğitim sisteminde demokratik, hoşgörülü, duyarlı vatandaşlar yetiştirme ve toplumun dönüştürme esası hakimdir (İrem, 2006).

Günümüzde tartışmaların odağında yer alan çokkültürlülük sosyal yaşamın yanı sıra eğitim konusunda da sıklıkla dillendirilmektedir. Yapılandırmacı yaklaşım anlayışı, bireysel farklılıkların önemsenmesi, her öğrencinin biricik ve kendine özgü kabul edilmesi gerekliliğinden çokkültürlü eğitim faaliyetleri teşvik edilmekte hatta zaruri olabilmektedir (Gürel, 2013). Yine ülkemizin jeopolitik ve jeostratejik konumu gereği etrafındaki devletlerden sürekli göç almakta ve nüfus iyice karışmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu TÜİK (2020) verilerine göre sadece 2019 yılında Türkiye'ye gelen mülteci sayısının 1.531.180 kişi olduğu görülmektedir. Göçle gelen öğrencilerin eğitim hakkından faydandırılması ve sistemin içine entegre edilmesi ve kapsanması oldukça önemli görülmektedir.

Bu çalışmada eğitim örgütleri içinde çok önemli yer tutan öğretmenlerin çokkültürlülüğe ilişkin tutumları araştırılarak elde edilen bulgular paylaşılacaktır. Okul yöneticileri ve öğretmenlerin çokkültürlülüğe yönelik algıları ve tutumları her kesimden, anlayıştan, inanç ve milletten öğrencilerin eğitim hizmetlerinden yeterince faydalanabilmesinde önem arz etmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki tutumlarının bilinmesi ve ortaya çıkan sonuçlara göre gerekli çalışmaların yapılabilmesinde de yol gösterici olacaktır.

1.1.1 Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Öğretmenlerin çokkültürlülüğe ilişkin tutumları nedir? şeklinde belirlenmiştir.

1.1.2 Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri şunlardır.

1. Öğretmenlerin çok kültürlülük tutum düzeyleri nedir?
2. Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları; Branş, Cinsiyet, Yaş, Kıdem, Medeni durum, Eğitim düzeyi, Ödül alıp-alma durumu, Ceza alıp-almama durumu, Çalıştığı ilçe, Kapsayıcı eğitim alıp/almama durumuna ve Okulundaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli merkez ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin çokkültürlülüğe ilişkin tutumlarının ne olduğu ve bu tutumlarının kişilik özelliklerine göre farklılık gösterip/göstermediğinin araştırılması tespit edilerek ortaya konulması ve elde edilen sonuçların yorumlanarak önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Çokkültürlülük bütün ırkları, kültürleri ve dinlerin bir arada çatışmasız ve karmaşasız varlıklarını devam etmeleri, bu ortamda yaşayanların eşit haklara sahip ve huzur ve barış içinde yaşamaları temelinde dayanmaktadır (Yakışır, 2009). Bu temelde Türkiye'nin farklı ırk, kültür ve inançlarda olan insanların birlikte yaşadığı bir coğrafya olması ve ilaveten çevresindeki ülkelere çeşitli nedenlerle sürekli göç alması eğitimde de çokkültürlü bir yapıyı kurmasını zaruri kılmaktadır. Çokkültürlü eğitim yapısının inşa edilmesi ve uygulanması eğitimin kalitesine katkı yapması bakımından önemlidir. (Akıncı Çötök, 2010) Bu çerçevede Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004 yılında uygulamaya başlanan "Yapılandırıcı Yaklaşım" çokkültürlü yapı açısından önemli görülmektedir. Yapılandırıcı yaklaşımın bireysel farklılığı zenginleştirilmesi, bilginin öğrenen tarafından yapılandırılması esasına dayanması öğrencinin hazır bulunmuş olduğu bilgi, deneyim, değer, inanç ve tutumların da göz önünde bulundurulmasını ve öğrenme sürecinde kişinin bireysel anlamlandırma ve yapılandırması çokkültürlü anlayışı destekler niteliktedir. Yapılandırıcı yaklaşım mutlak doğru bilgi anlayışı yerine, bilginin öznel anlamlandırma ve bağlamsal doğruluğu anlayışını öncelemektedir.

Eğitim sisteminde çokkültürlü yapının kurulması ve sürdürülmesinde eğitim yöneticilerinin önemi büyüktür. Çünkü örgün eğitimin takibi, yönetimi, denetlenmesi ve öğretmenlere gerekli dönütlerin verilmesinin yanında öğrencilerin, velilerin ve diğer

paydaşların ilk muhatabı okul yöneticileridir. Bundan dolayı öğretmenlerle birlikte okul yöneticilerinin de çokkültürlü eğitim anlayışını benimsemiş ve özümsemiş olması bu konuda çalışmaların yapılmasını sağlaması ve teşvik etmesi gerekmektedir. Çalışma bütün bunların yapılabilmesinde kilit konumda olan okul yöneticilerinin çokkültürlüğe ilişkin tutumlarını ortaya çıkarması bakımından önemli ve değerlidir. Ayrıca alanyazında bu konuda Denizli ilinde öğretmenler ile yapılmış çalışmaya rastlanılmamış olması da çalışmanın literatüre yapacağı katkı bakımından önemli görülmektedir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şunlardır;

- Araştırmaya katılan öğretmenler ölçme araçlarına gerçek görüşlerini yansıtmışlardır.
- Araştırma konusunda kullanılan ölçme araçları araştırmanın amacını ortaya çıkarabilecek nitelikte ve yeterliliktedir.

1.5. Sınırlılıklar

- 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır.
- Veri toplama aracı olarak “Çokkültürlü Kişilik Ölçeği” kullanılmıştır ve bu ölçek ile toplanabilen verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Öğretmen: Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi okullarda öğretmen unvanlı çalışanlar

Çokkültürlülük: Farklı kültürel ve etnik yapıdaki toplulukların özgün kimlik ve yapılarını koruma ve herkesin eşitliği temeline dayanan topluluklar üstü bir ulusal kimliği esas alarak kültürel kimliklere eşit yaşama ve hepsinin desteklenmesidir.

Çokkültürlü Eğitim: Öğrenciler arasında “din, dil, ırk, cinsiyet, yaş, sosyal sınıf, ekonomik düzey” vb. farklılıkların göz önüne alınmadan herkesin ve hepsinin eğitimden eşit faydalanması gerektiği temeline dayanan sistemdir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuya ilişkin alan yazın taramasında ve bu alanda yürütülmüş ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Türkiye’de Çok Kültürlülük

Türkiye Cumhuriyeti’nin Osmanlı mirası üzerinde kurulması ve mirası devralmasıyla imparatorluk geleneğinin devamı olan çok uluslu, farklı inanç ve kültürden insanları da barındırması sebebiyle çokkültürlü yapıyı barındırmaktadır. Farklı ulus, inanç ve kültürden insanın yüzyıllarca barış ve huzur içinde yaşadığı Anadolu’da bu yapının devam etmesi için hem devlet yapısının hem de eğitim sisteminin bu dokuya uygun kurulması için çalışmalar yapılmıştır. Başta anayasa olmak üzere kavramların ve terimlerin içeriği bu yönde tanımlanmıştır. Milliyetçilik anlayışı bile etnik anlayıştan uzak ülkü, anlayış ve hissetme/aidiyet temeline oturtulmuştur (Çelik, 2008).

Türkiye zaman içinde demokratik açıdan gelişme göstermiş ve önceki refleks tutumların yerini akılcı ve beklenen politikalar almış durumdadır. Türkiye’de çok fazla etnik köken ve kültür bulunmaktadır. Bu etkin köken içinde Kürtler sayıca fazla olması ve mezhep olarak da Alevi, Hanefî ve Şafi mezhebinden olmaları nedeniyle ön plana çıkmaktadır (Ayata, 1998). Bunun dışında inanç, etnik köken ve kültür olarak çok çeşitli yapısı Türkiye’nin zenginliği olduğu gibi ayrımcılık ve ayrılıkçılık söylemleri nedeniyle de devletin tedbir almak durumunda kaldığı noktalardan biridir. Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne girmek amacıyla gerçekleştirdiği atılımlarla büyük mesafe kaydetmekle birlikte hala istenen düzeyde olduğunu söylemek mümkün değildir. Avrupa Birliği sürecinde çok kültürlülüğe ilişkin çalışmalar ön planda zikredilmekte etnik ve dinsel gruplar ile gayrimüslümlerle ilgili sorunlar en büyük sorunlar olarak ortaya konulmaktadır (Çelik, 2008). Ekim 2004’te yayınlanan “Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Çalışma Grubu” raporda Avrupa Birliği’nin, Türkiye’den kültürel yönden farklı olan bütün yurttaşlara eşit davranılmasının istediği görülmektedir. Yine bu raporda Türkiye Cumhuriyeti’nde üst kimlik olarak “Türk” yerine “Türkiyeli” üst-kimliğinin kullanılmasının daha uygun olduğu ifade edilmiştir (Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Çalışma Grubu Raporu, 2004).

Son yıllarda ülkemizde çok kültürlülükle ilgili çalışmaların olduğu ve farklı değişkenlerle ilişkilerinin araştırıldığı görülmektedir. Bu çerçevede Özer Koçak (2020) “Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çokkültürlü Eğitim Tutumları ile Kültürel Zekâları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde Nevşehir Hacı Bayram Veli Üniversitesinde öğrenim gören 140 Sosyal bilgiler öğretmeni adayının görüşlerinin analizi sonucunda öğretmen adaylarının kültürel zekâ düzeyleri ile çok kültürlü eğitime yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak doğrusal yönde anlamlı farklılık olduğu ancak zayıf düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yine araştırma sonucunda Çokkültürlü eğitim tutumlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, aylık gelir düzeyleri, kültürel zeka puanları ve anne baba mesleklerine göre farklılık göstermediği, kültürel zekâ puanlarının anne baba mesleklerine göre farklılık göstermez iken cinsiyete göre kadınlar lehine farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Polat ve Kılıç (2013) “Türkiye’de Çokkültürlü Eğitim ve Çokkültürlü Eğitimde Öğretmen Yeterlilikleri” adlı çalışmasında öğretmenlerin çokkültürlü eğitimle ilgili bilgi düzeyleri ve çokkültürlü eğitimi sınıflarında uygulayabilme yeterlilikleri araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin bilgi ve sınıfta uygulama düzeylerinin yeterli ve istenen düzeyde olmadığı, bu konuda öğretmen eğitimlerinin de yeterli olmadığı tespit edilmiştir. Yine Yapılan çalışmaların da daha çok ölçek uyarlama ve geliştirme, durum tespiti niteliğinde olduğu ve alanı/sahayı yansıtmadığı ileri sürülmüştür.

2.2. Çok Kültürlü Eğitim

Çokkültürlü eğitimin aslında var olan bir durumun sonucu olarak çok kültürlü toplumların olağan bir çıktısı olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Çok kültürlü eğitim ile kastedilen azınlığın çoğunluk içinde eğitimidir. Çok kültürlü eğitim tanımlamaları incelendiğinde de bu görülmektedir. Alan yazında geçen “çok kültürlü eğitim” tanımları aşağıda verilmiştir.

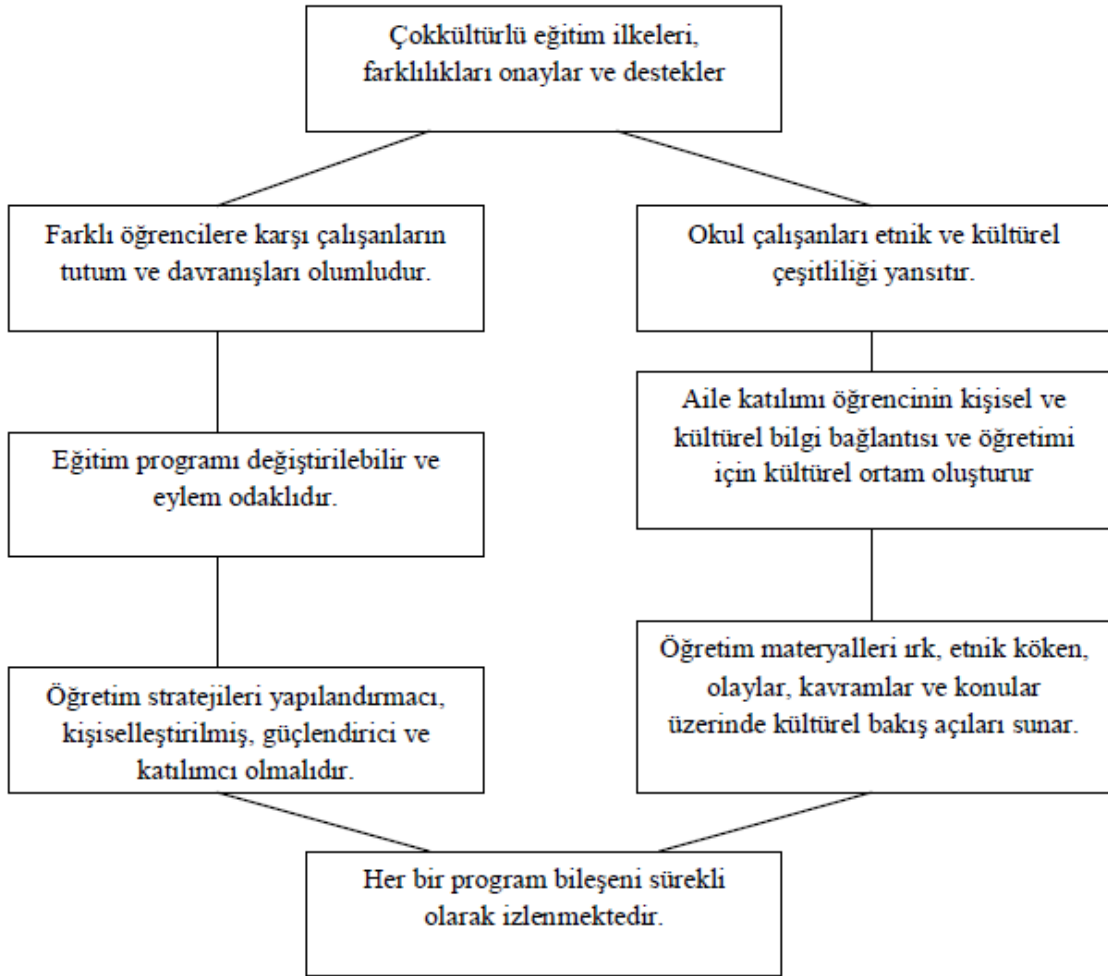
1. Çok kültürlü eğitim; “çok kültürlülük politikalarının eğitimde yer almasını savunan düşünce ve yaklaşımları ifade eden ve dayanağını çeşitli demokratik ve epistemik temellerden alan eğitimidir” (Yazıcı, Başol ve Toprak, 2009).
2. Çok kültürlü eğitim; çok farklı kültürler barındıran dünyada öğrencileri ortak amaçlar için yaşamaya, öğrenmeye ve birlikte çalışmaya hazırlayan disiplinler arası süreçtir” (Sultana, 1994).

3. Çok kültürlü eğitim; “etnik, ırksal, dil, din, cinsiyet, vb. gibi kültürel özelliklere bağlı farklılıkların olduğu toplumlarda; önyargı, kimlik çatışması, güç çekişmelerini azaltmak için, toplumun farklı beklentilerine cevap veren eğitim politikalarının ve okul uygulamalarının eğitime yansımalarıdır” (Banks,1977).
4. Çok kültürlü eğitim; “kültürler arasında diyalogu teşvik eden, öğrencilerin çok kültürlü deyimler kullanmasını sağlayan, öğrencilerin çeşitliliği kabul etmesini, ondan zevk almasını ve onunla başa çıkmasını sağlayarak toplumsal uyumu artıran özgür bir eğitimidir” (Parekh, 2002).
5. Çok kültürlü eğitim; “okulda öğrencilerin din ve soy ayrımı gözetilmeksizin birlikte yaşama, çalışma ve oynama yönlerinden dolaysız yaşantılar kazanmasına önem veren eğitim yaklaşımıdır” (Oğuzkan, 1993).

Çok kültürlü eğitimin ülkede uygulanan eğitimin o ülkede yaşayan farklılıkları olanları da kapsayacak şekilde herkesin ihtiyaçlarına hitap etmesi ve eğitimde herkese eşit fırsat eşitliğinin sağlanması esasına dayanmaktadır. Zaten çok kültürlü toplumların ortak kültürlerini yaşatabilmelerinin ve gelecek kuşaklara aktarabilmelerinin en iyi yolunun çok kültürlü eğitim ile mümkün olduğu bilinmektedir. Parekh'e (2002) göre, çok kültürlü eğitim ile öğrencilere çeşitli yaşam ve dünyaya ilişkin görüşleri kazandırma ve diğer kültürler bilme ve derinliklerini keşfetmede katkılar sunulabilmektedir. Ayrıca çok kültürlü eğitim ile bağımsız düşünen, araştıran, eleştiren, hayal gücü yüksek, empati yeteneği gelişmiş, eleştiriye açık, insan ve çevreye duyarlı, hoşgörülü bireylerin yetiştirilmesi kolaylıkla başarılabilir.

2.3. Çokkültürlü Eğitimin İlkeleri

Banks (2008) çalışmasında çokkültürlü eğitim uygulayan okulların görevlerini bilme ve titizlikle uygulamaları gerektiğini belirtmektedir. Söz konusu çalışmasında yine çokkültürlü eğitimin ilkelerini şekil 2.1'de şöyle sıralamaktadır.

Şekil 2.1. Çokkültürlü Eğitim İlkeleri

Şekil 2.1’de de görüldüğü gibi çokkültürlü eğitimin temelini her insanın değerli olduğu varsayımına dayanmaktadır. Bundan dolayı her insanın eşit haklara sahip olması, demokratik değerlerin öncelikli kabulü esasına dayanan çokkültürlü eğitim uygulamalarının titizlikle yapılması gerekmektedir. Çokkültürlü eğitimin amacı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasıdır (Aydın, 2013).

2.4. İlgili Araştırmalar

Polat (2013) master tezinde öğretmenlerin çok kültürlük yeterliklerine ilişkin algılarının farkındalık, bilgi ve becerileri yönünden olumlu olduğu fakat etnik kök, dil, din, mezhep ve sosyoekonomik durumu kültürel farklılık kabul ederken cinsiyet, cinsel tercih ve engellilik durumlarını dikkate almadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Bulut (2014) master tezinde öğretmenlerin çok kültürlü yeterlik ve farkındalık, bilgi ve beceri sınıflandırmaları boyutlarında kendilerini “yüksek düzeyde yeterli” gördüklerini belirtmektedir. Çalışmada ayrıca öğretmenlerin çok kültürlü yeterlik algılarının yerleşim yeri, kıdem ve okul türüne göre farklılık gösterdiği ancak cinsiyete göre benzerlik gösterdiğini ifade etmektedir. Öğretmenlerin çok kültürlü yeterlikleriyle demokratik tutumları arasında pozitif yönlü ilişki olduğunu tespit etmiştir.

Bulut (2015) çalışmasında okul öncesi öğretmenleri ve öğretmen adaylarının çok kültürlü kişilikleriyle çok kültürlü eğitim tutumları arasında pozitif korelasyon tespit etmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin aday öğretmenlere nazaran daha yüksek çok kültürlü kişilik özelliklerine sahip oldukları görülmüştür.

Arsal (2015) araştırmasında Türkiye ve ABD’de uygulanan öğretmen yetiştirme müfredatında ders amaçlarının, içeriğin, öğretim süreç ve değerlendirme yöntemlerinin çok kültürlü eğitim bakımından farklılıklar gösterdiği ileri sürülmektedir. ABD’deki uygulamaların Türkiye’deki uygulamalara göre çok kültürlü ve çok ırklı yapı gösterdiği tespit edilmiştir.

Bekir ve Bayraktar (2018) çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarının çok kültürlülük algılarının olumlu düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu algıların kişisel özelliklere göre durumuyla ilgili olarak yaş, sınıf, anne-babalarının öğrenim seviyeleriyle, farklı kültürlerden arkadaşlık kurma bakımından farklılık görülmemiş ancak çok kültürlülükle ilgili ders almaya göre farklılık görülmüştür.

Siviş (2019) çalışmasında öğretmenlerin çok kültürlü eğitim algıları çok yüksek çıkarken beceri seviyesi yüksek, bilgi seviyesi yüksek ve çok kültürlü yeterlik algısı yüksek çıkmıştır. Öğretmen algılarının, cinsiyet, okul türü, eğitim durumu ve kıdemlerine göre farklılaşırken çok kültürlülük kavramı ve başlıkları hakkında yeterli bilgilerinin olmadığı saptanmıştır.

Yıldırım ve Muyo Yıldırım (2019) öğretmenlerin çok kültürlü eğitimle ilgili sınıf uygulamalarının ana dil, seviye ve branşa göre sınıf öğretimi çalışmalarında farklılık gösterdiği ancak cinsiyet ve mesleki kıdeme göre farklılık göstermemiştir.

Parekh (2002) çalışmasında çokkültürlü eğitimin öğrencilerin empati becerilerinin geliştirildiği, çoğulcu ve zengin kültür yaratma, kültürler arası diyalog ve dünyadaki kültürlerle ilgili bilgi edinme ve ırkçılığı reddetmede önemli olduğunu ileri sürmektedir.

Banks (2008) çalışmasında çokkültürlü eğitimle ilgili ilkelerin belirlenmesi ve bunu uygulamayacak okulların görevlerini çok iyi bilmeleri ve yerine getirmeleri gerektiğini ileri sürmektedir.

Devereaux, Prater, Jackson, Heath ve Carter (2010) çalışmalarında çokkültürlü eğitim uygulamalarında uygulayıcılar olarak öğretmen ve akademisyenlerin bu alanda yeterliklerinin yüksek olması ve uzmanlık düzeyinde uygulama becerilerini yanında “çokkültürlülük ile çokkültürlü eğitim” ile ilgili tutumlarının olumlu ve istekli olmaları gerektiğini belirtmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, “araştırma modeli, evren, örneklem, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesine kullanılan istatistiksel işlemler” yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma nedensel karşılaştırma modelinde ve nicel bir çalışma olarak yapılacaktır. Nedensel karşılaştırma modeli “var olan/ doğal olarak ortaya çıkmış bir durum ya da olayın nedenlerini ve bu nedenlere etki eden değişkenleri ya da bir etkinin sonuçlarını belirlemeye yönelik araştırmalar” (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2008, s.185) olarak ifade edilmektedir. Araştırmada öğretmenlerin çokkültürlülüğe ilişkin tutumlarının olduğu şekliyle ortaya çıkarılması ve bu tutumlarının kişisel değişkenlere göre değişip/değişmediğinin tespit edilmesi planlanmaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili merkez ilçelerinde resmi okullarda görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evrende 6000 civarında öğretmen bulunmaktadır. Araştırma evrenini temsil edecek öğretmenler arasından “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle seçilen 297 öğretmene ulaşılarak veriler toplanmıştır. Çalışmanın katılımcıları öğretmenlerin kişisel bilgileri dağılımları Tablo 3.1’de verilmiştir.

Tablo 3.1. *Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Bilgi Dağılımları*

Değişken	Kategori	n	%
Branş	Sayısal grup	65	21,9
	Sözel grup	111	37,4
	Özel yetenek grubu	56	18,9
	PDR ve sınıf	65	21,9
Cinsiyet	Kadın	190	64,0
	Erkek	107	36,0
Yaş	29-40	97	32,7
	41-50	152	51,2
	51 ve üzeri	48	116,2

(Devamı arkadadır)

Tablo 3.1. Katılımcı Öğretmenlerin Kişisel Bilgi Dağılımları (Devamı)

Değişken	Kategori	n	%
Kıdem	1-10	42	14,1
	11-20	93	31,3
	21-30	122	41,1
	31 ve üzeri	40	13,5
Medeni durum	Evli	263	88,6
	Bekar	34	11,4
Eğitim Düzeyi	Lisans	244	82,2
	Lisansüstü	53	17,8
Ödül durumu	Var	197	66,3
	Yok	100	33,7
Ceza durumu	Var	32	10,8
	Yok	265	89,2
İlçe	Merkezefendi	225	75,8
	Pamukkale	72	24,2
Kapsayıcılıkla ilgili eğitim alma durumu	Aldım	134	45,1
	Almadım	163	54,9
Okulda mülteci, yabancı, göçmen öğrenci sayısı	Yok	99	33,3
	1-5	111	37,4
	6-15	35	11,8
	16 ve üzeri	52	17,5

Tablo 3.1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin % 37,4’ü sözel grup, % 21,9’arlık oranlarla ise sayısal grup ve özel yetenek gruplarında ve % 18,9’u pdr ve sınıf öğretmenidir. Öğretmenlerin büyük kısmının % 64 oranla kadınlar, % 51,2orana 41-50 yaşlardakiler ve % 41,1 oranla 21-20 yıl kıdemliler oluşturmaktadır. Öğretmenlerin büyük kısmının % 88,6 oranla evli, % 82,2 oranla lisans mezunu ve % 89,2 oranla ödül sahibi olduğu görülmektedir. Öğretmenlerden % 89,2’si ceza almamış, % 75,8’i Merkezefendi ilçesinde çalışmaktadır. Öğretmenlerin çoğunun okulunda yabancı, mülteci, göçmen öğrenci % 37,4 oranla 6-15 öğrenci ve % 33,3 oranla 0 (Yok) bulunmamaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin birinci bölümünde öğretmenlere ait genel bilgiler “a) Branş, b) Cinsiyet, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-alma durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) Çalıştığı ilçe, i) Kapsayıcı eğitim alıp-almama durumu” olmak üzere 10 soru bulunacaktır. İkinci bölümde öğretmenlerin çokkültürlülük tutumlarını tespit etmek amacıyla “Çok kültürlü Kişilik Ölçeği” kullanılacaktır. “Çok kültürlü Kişilik Ölçeği”

kişilerin çokkültürlü kişilik özelliklerini belirlemek amacıyla Zee ve Oudenhoven tarafından geliştirilmiş ve Polat (2009), tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 33 madde ve 5 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin maddelerinin; 11'i kültürel empatiyi, 6'sı sosyal girişimi, 7'si duygusal dengeyi, 5'i açıklığı ve 4'ü ise esnekliği ölçmektedir. Alt boyutlara ilişkin Cronbach's Alpha katsayıları; Duygusal Denge ,65, Açıklık ,66, Esneklik ,67, Sosyal Girişim ,73, Kültürel Empati ,87 ve Genel ,82 olarak ölçülmüştür ve alt boyutlar ve ölçeğin toplamının güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür (Polat, 2009). Çalışma verilerinin Cronbach's Alphaları kültürel empati ,833; sosyal girişim ,721; duygusal denge ,711; açıklık ,732; esneklik ,782 ve toplam ,729 olup güvenilirlik düzeyi yüksek çıkmıştır.

Kültürel empati (3,4,15,16,20,21,22,25,26,29,30. Maddelerle), sosyal girişim (1, 2, 28,31,33. Maddelerle), duygusal denge (5, 6, 13, 17, 23, 27, 32. maddelerle), açıklık (9, 12,14, 18, 19, 24. maddelerle) ve esneklik (7, 8, 10, 11. Maddelerle). Ölçülmüştür. Ölçek beşli likert tipindedir ve seçenekler “Kesinlikle katılmıyorum, Karımıyorum, Kararsızım, Katılıyorum, Kesinlikle Katılıyorum” şeklindedir.

3.4. Verilerin Toplanması

İzinler alındıktan sonra Denizli merkez ilçelerindeki bağımsız anaokulları ile bünyelerinde anasınıfı bulunan ilk ve ortaokullara gidilerek izin belgeleri gösterilmiş ve çalışma hakkında bilgi verilmiştir. İstekli öğretmen ve yöneticilerin çalışmaya katkı sağlamak isteyenlere ölçekler dağıtılarak kişisel ve özel bilgi yazmadan bütün maddeleri kendi düşüncelerine göre doldurmaları istenmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Öğretmenlerin ölçeklere verdikleri cevaplar kodlanarak Jamovi istatistik programına girilmiştir. Analizler bu veriler ve bu program kullanılmıştır. Öncelikle verilerin güvenilirlikleri Cronbach's Alphalarına bakılarak test edilmiştir. Verilerin normal dağılım analizi basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) analizi yapılmıştır. Analizle ulaşılan bulgular Tablo 3.2'de verilmiştir.

Tablo 3.2. Verilerinin Basıklık ve Çarpıklık Analizi

	Basıklık (Kurtosis) Değeri	Çarpıklık (Skewness) Değeri
Kültürel empati boyutu	,649	,442
Sosyal girişim boyutu	,441	-,089
Duygusal denge boyutu	-,142	,162
Açıklık boyutu	,177	,201
Esneklik boyutu	,697	,375
Ölçek geneli	,686	,666

Tablo 3.2’de görüldüğü gibi ölçek ve alt boyutlarının “Basıklık ve Çarpıklık” değerlerinin -1 ile +1 aralığında olduğu tespit edilmiştir. Kalaycı (2016) çalışmalarında -+ 1 arasındaki sonuçların normal dağılım gösterdiğinin kabul edildiğini belirtmektedir. Buna göre veriler normal dağılım gösterdiğinden dolayı analizlerde parametrik testler kullanılmıştır.

Araştırma analizinde süreç şöyledir.

1) Öğretmenlerin demografik değişkenlerinin analizinde betimsel istatistikler (frekans ve yüzde) bakılmıştır.

2) Karşılaştırmalı analizlerde kategori olarak ikili olan cinsiyet, vb. göre analizlerde “Bağımsız Örneklem T” testi kullanılmıştır. İki den fazla kategorik değişkenlere (yaş, kıdem vb.) göre analizlerde “tek yönlü varyans analizi (One way Anova)” analizi kullanılmıştır. Farklılık çıkması halinde fark olan grupları tespit etmek amacıyla Post Hoc Tukey HSD testi yapılmıştır. Tukey HSD analizi bütün karşılaştırmalara imkan vermekte ve tip I hatayı kontrol altında tutmaktadır. Ayrıca alan yazında da kullanımı en yaygın olan ve tavsiye edilen testtir (Özkaya, 2011, Özdamar, 2013).

3) Anlamlılık değeri ,05 olarak alınmıştır.

4) Ortalamaların yorumlanmasında eşik değerler şöyledir.

1,00 – 1,80 Çok az

1,81 – 2,60 Az

2,61 – 3,40 Orta

3,41 – 4,20 Çok

4,21 – 5,00 Pek Çok

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde verilerin analiziyle ulaşılan bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

“1. Öğretmenlerin çok kültürlülük tutum düzeyleri nedir? ve 2. Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları; a) Görev unvanı, b) Cinsiyet, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-alma durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) Çalıştığı İlçe, i) Kapsayıcı eğitim alıp/almama durumuna ve j) Okulundaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklinde 2 alt probleme cevap bulma amacıyla yapılan analiz sonuçları ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Öğretmenlerin çok kültürlülük tutum düzeyleri nedir” şeklindedir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutum düzeyleri Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutum Düzeyleri

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
1.Kolaylıkla iletişime geçebilirim.	297	4,00	,94	Çok
2.Başkaları ile iletişim kurmada zorluk çekerim.	297	1,82	,80	Az
3.Başkalarının ne hissettiğini anlamaya çalışırım.	297	4,29	,70	Pek çok
4.İnsanların davranışlarını anlamaya çalışırım	297	4,32	,65	Pek çok
5.Sürprizlerden kaçınırım	297	2,85	,77	Orta
6.Şanssızlıklarda sakinliğimi korurum.	297	3,51	,97	Çok
7.İletişim kurmada önceliği diğerlerine veririm.	297	2,98	,85	Orta
8.Farklı gruplara rahatça girebilirim.	297	3,79	,87	Çok
9.Sakinliğim etrafıma huzur verir.	297	3,72	,88	Çok
10.Diğer insanlara kolayca yakınlaşırım.	297	3,85	,84	Çok
11.Çoğunlukla katı bir programa göre çalışırım.	297	2,40	,94	Az
12.Tanımadığım bir toplulukta açık konuşmayı severim.	297	2,91	,79	Orta

13.Plana göre çalışırım.	297	3,74	,88	Çok
14.Kendimi baskı altında hissederim.	297	2,45	,97	Az
15.Başkalarının duygularını anlarım.	297	4,09	,58	Çok
16.Başkalarının yüz ifadelerine dikkat eder, önemserim.	297	4,24	,55	Pek çok
17.Başarısız ve kötümser durumlar bakış açımı etkiler.	297	3,59	,96	Çok
18.Farklı yaklaşımları denerim.	297	3,94	,66	Çok
19.Farklılıklar ilgimi çeker.	297	4,12	,66	Çok
20.Yeni bir hayata kolayca başlarım	297	3,37	,54	Orta
21.Başka insanların yaşam öyküleri ile ilgilenir, anlamaya çalışırım	297	4,06	,72	Çok
22.Diğer kültürlere kolayca girebilirim.	297	3,55	,91	Çok
23. Kolayca üzülebilen biriyim.	297	3,49	,98	Çok
24. Kaygılı biriyim.	297	3,27	,75	Orta
25. Birileri zor durumdaysa onu fark ederim	297	4,09	,57	Çok
26. İnsanın doğasını anlamaya çalışırım.	297	4,18	,51	Çok
27. Kendimi yalnız hissederim.	297	2,48	,98	Az
28. Farklı bir geçmişten gelen insanlarla iletişim kurmaya çalışırım.	297	3,90	,66	Çok
29.Başkaları rahatsız olduğunda hissederim.	297	4,09	,56	Çok
30. Başkalarını anlar, rahatlatırım.	297	4,04	,59	Çok
31.Sıkı kurallara göre çalışırım.	297	2,89	,88	Orta
32.Diğerlerinin duygularına önem veririm	297	4,19	,55	Çok
33. Diğerlerinden bilgi edinmek hoşuma gider.	297	4,20	,55	Çok

Tablo 4.1.'de Öğretmenlerin çok kültürlülük tutum düzeyleri yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin tutumlarıyla ilgili olarak en yüksek ortalama ($\bar{X}=4,32$) ortalamayla "Pek çok" düzeyiyle "İnsanların davranışlarını anlamaya çalışırım" maddesindedir. Bunu ($\bar{X}=4,29$) ortalamayla "Başkalarının ne hissettiğini anlamaya çalışırım." Ve ($\bar{X}=4,24$) ortalamayla "Başkalarının yüz ifadelerine dikkat eder, önemserim." Maddeleri izlemektedir. En düşük ortalama ise ($\bar{X}=1,82$) ortalamayla "Başkaları ile iletişim kurmada zorluk çekerim" maddelerinde olmuştur. Diğer maddelerde katılım şöyledir;

"Kolaylıkla iletişime geçebilirim." ($\bar{X}=4,00$) "Çok", "Sürprizlerden kaçınırım" ($\bar{X}=2,85$) "Orta", "Şanssızlıklarda sakinliğimi korurum." ($\bar{X}=3,51$) "Çok", "İletişim kurmada önceliği diğerlerine veririm." ($\bar{X}=2,98$) "Orta", "Farklı gruplara rahatça girebilirim." ($\bar{X}=3,79$) "Çok", "Sakinliğim etrafıma huzur verir." ($\bar{X}=3,72$) "Çok", "Diğer insanlara kolayca yakınlaşırım." ($\bar{X}=3,85$) "Çok", "Çoğunlukla katı bir programa göre çalışırım." ($\bar{X}=2,40$) "Az", "Tanımadığım bir toplulukta açık konuşmayı severim."

($\bar{X}=2,91$) “Orta”, “Plana göre çalışırım.” ($\bar{X}=3,74$) “Çok”, “Kendimi baskı altında hissederim.” ($\bar{X}=2,45$) “Az”, “Başkalarının duygularını anlarım.” ($\bar{X}=4,09$) “Çok”, “Başkalarının yüz ifadelerine dikkat eder, önemserim.” ($\bar{X}=4,24$) “Pek çok”, “Başarısız ve kötümser durumlar bakış açımı etkiler.” ($\bar{X}=3,59$) “Çok”, “Farklı yaklaşımları denerim.” ($\bar{X}=3,94$) “Çok”, “Farklılıklar ilgimi çeker.” ($\bar{X}=4,12$) “Çok”, “Yeni bir hayata kolayca başlarım” ($\bar{X}=3,37$) “Orta”, “Başka insanların yaşam öyküleri ile ilgilenir, anlamaya çalışırım” ($\bar{X}=4,06$) “Çok”, “Diğer kültürlere kolayca girebilirim.” ($\bar{X}=3,55$) “Çok”, “Kolayca üzülebilen biriyim.” ($\bar{X}=3,49$) “Çok”, “Kaygılı biriyim.” ($\bar{X}=3,27$) “Orta”, “Birileri zor durumdaysa onu fark ederim” ($\bar{X}=4,09$) “Çok”, “İnsanın doğasını anlamaya çalışırım.” ($\bar{X}=4,18$) “Çok”, “Kendimi yalnız hissederim.” ($\bar{X}=2,48$) “Az”, “Farklı bir geçmişten gelen insanlarla iletişim kurmaya çalışırım.” ($\bar{X}=3,90$) “Çok”, “Başkaları rahatsız olduğunda hissederim.” ($\bar{X}=4,09$) “Çok”, “Başkalarını anlar, rahatlatırım.” ($\bar{X}=4,04$) “Çok”, “Sıkı kurallara göre çalışırım.” ($\bar{X}=2,89$) “Orta”, “Diğerlerinin duygularına önem veririm” ($\bar{X}=4,19$) “Çok” ve “Diğerlerinden bilgi edinmek hoşuma gider.” ($\bar{X}=4,20$) “Çok” şeklinde katılım göstermektedirler.

Ölçek alt boyutlarına ilişkin öğretmen tutum düzeyleri Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları Alt Boyutları Düzeyleri

Maddeler	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
Kültürel empati boyutu	297	4,03	,39	Çok
Sosyal girişim boyutu	297	3,36	,36	Orta
Duygusal denge boyutu	297	3,41	,37	Çok
Açıklık boyutu	297	3,40	,38	Orta
Esneklik boyutu	297	3,25	,50	Orta
Ölçek geneli	297	3,59	,26	Çok

Tablo 4.2.’de öğretmenlerin çok kültürlülük alt boyutları yer almaktadır. Buna göre öğretmenlerin tutumları alt boyutlarıyla ilgili olarak en yüksek ortalama ($\bar{X}=4,03$) ortalama ile “Çok” düzeyiyle kültürel empati boyutundadır. Bunu ($\bar{X}=3,41$) ortalama ile duygusal denge boyutu izlemektedir. En düşük ortalama ise ($\bar{X}=3,25$) ortalama ile ve “orta” esneklik boyutundadır. Genel ortalamanın ise ($\bar{X}=3,59$) ortalama ile “çok düzeyindedir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları; a) Branş, b) Cinsiyet, c) Yaş, d) Kıdem, e) Medeni durum, f) Eğitim düzeyi, g) Ödül alıp-alma durumu, h) Ceza alıp-almama durumu, ı) Çalıştığı İlçe, i) Kapsayıcı eğitim alıp/almama durumuna ve j) Okulundaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklindedir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin branşa göre Anova testi bulguları Tablo 4.3’te verilmiştir.

Tablo 4.3. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları Ve Alt Boyutları Düzeylerinin Branşa Göre Analizi

	Branş	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Kültürel empati boyutu	Sayısal grubu	65	3,94	,36	3,42	,01*	1-2
	Sözel grubu	11	4,11	,42			
	Özel yetenek grubu	56	3,96	,41			
	Pdr ve sınıf	65	4,05	,33			
Sosyal girişim boyutu	Sayısal grubu	65	3,36	,36	3,57	,01*	2-4
	Sözel grubu	11	3,44	,35			
	Özel yetenek grubu	56	3,30	,40			
	Pdr ve sınıf	65	3,28	,30			
Duygusal denge boyutu	Sayısal grubu	65	3,45	,35	3,21	,02*	2-4
	Sözel grubu	11	3,46	,38			
	Özel yetenek grubu	56	3,36	,40			
	Pdr ve sınıf	65	3,30	,31			
Açıklık boyutu	Sayısal grubu	65	3,38	,41	2,21	08	Yok
	Sözel grubu	11	3,47	,40			
	Özel yetenek grubu	56	3,41	,32			
	Pdr ve sınıf	65	3,31	,36			
Esneklik boyutu	Sayısal grubu	65	3,33	,55	2,02	,11	Yok
	Sözel grubu	11	3,30	,46			
	Özel yetenek grubu	56	3,18	,49			
	Pdr ve sınıf	65	3,16	,51			
Ölçek geneli	Sayısal grubu	65	3,57	,27	4,49	,00*	2-3; 2-4
	Sözel grubu	11	3,66	,27			
	Özel yetenek grubu	56	3,54	,24			
	Pdr ve sınıf	65	3,53	,21			

*p<0,05

1. Sözel

2. Sayısal

3. Özel yetenek

4. Pdr ve Sınıf

Tablo 4.3'te öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin branşa göre analizinde açıklık ($F= 2,21$; $p>0,05$) ve esneklik ($F= 2,02$; $p>0,05$) boyutlarında farklılık görülmez iken kültürel empati ($F =3,42$; $p<0,05$), sosyal girişim ($F =3,57$; $p<0,05$) duygusal denge ($F= 3,21$; $p<0,05$) ve ölçek toplamında ($F =4,49$; $p<0,05$) anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek amacıyla yapılan Post Hoc Tukey analizi sonucunda; kültürel empati boyutunda sayısal grubu branşındakilerle ($\bar{X}_{Sa} =3,94$) sözel grubundakiler ($\bar{X}_{Sö} =4,11$) arasında ve sözel grubundakilerin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Sosyal girişim boyutunda sözel grubundakilerle ($\bar{X}_{Sö} =3,44$) pdr ve sınıf branşındakiler ($\bar{X}_{PDR\ ve.S} =3,28$) arasında ve sözel grubundakilerin daha yüksek olduğu görülmüştür. Duygusal denge boyutunda sözel grubundakilerle ($\bar{X}_{Dd} =3,46$) pdr ve sınıf branşındakiler ($\bar{X}_{PDR\ ve.S} =3,30$) arasında ve sözel grubundakilerin daha yüksek olduğu görülmüştür. Ölçek genelinde sözel grubundakilerle ($\bar{X}_{Dd} =3,66$) özel yetenek grubu branşındakiler ($\bar{X}_{ÖY} =3,54$) arasında ve sözel grubundakilerle ($\bar{X}_{Dd} =3,66$) pdr ve sınıf branşındakiler ($\bar{X}_{PDR\ ve.S} =3,53$) arasında ve sözel grubundakilerin daha yüksek olduğu görülmüştür. Farklılıkların sözel grubun lehine yükseklik gösterdiği ve diğerlerinden sözel grup branşlı öğretmenlerinin çok kültürlük bakımından yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmüştür.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin cinsiyete göre t testi bulguları Tablo 4.4'te verilmiştir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Cinsiyete Göre Analizi

	Cinsiyet	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Kadın	190	4,03	,42	,20	,83
	Erkek	107	4,02	,34		
Sosyal girişim boyutu	Kadın	190	3,34	,34	-1,35	,17
	Erkek	107	3,40	,38		
Duygusal denge boyutu	Kadın	190	3,41	,36	,20	,84
	Erkek	107	3,40	,38		
Açıklık boyutu	Kadın	190	3,39	,40	-,50	,61
	Erkek	107	3,42	,36		
Esneklik boyutu	Kadın	190	3,19	,51	-2,78	,00*
	Erkek	107	3,36	,46		
Ölçek geneli	Kadın	190	3,58	,28	-,89	,36
	Erkek	107	3,61	,22		

* $p<0,05$ 1. Kadın 2. Erkek

Tablo 4.4'te öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin cinsiyetlerine göre kültürel empati ($F= ,20$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=-1,35$; $p>0,05$), duygusal denge ($F=-,20$; $p>0,05$), açıklık ($F=-,50$; $p>0,05$) boyutlarıyla ölçek genelinde ($F=-,89$; $p>0,05$) farklılık göstermediği ancak esneklik boyutunda ($F=-2,78$; $p<0,05$) farklılık gösterdiği ve ortalamalar incelendiğinde farkın erkekle lehine yüksek olduğu görülmüştür. Çok kültürlük bakımından esneklik anlamında erkeklerin kadınlardan daha yüksek ortalamalara sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin yaşa göre Anova testi bulguları Tablo 4.5'te verilmiştir.

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Yaşa Göre Analizi

	Yaş	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>F</i>	<i>p</i>	Fark
Kültürel empati boyutu	29-40	97	3,98	,38	1,09	,33	Yok
	41-50	152	4,06	,41			
	51 ve üstü	48	4,03	,34			
Sosyal girişim boyutu	29-40	97	3,33	,39	,64	,52	Yok
	41-50	152	3,38	,36			
	51 ve üstü	48	3,37	,28			
Duygusal denge boyutu	29-40	97	3,40	,40	,20	,81	Yok
	41-50	152	3,42	,35			
	51 ve üstü	48	3,38	,36			
Açıklık boyutu	29-40	97	3,39	,32	,32	,72	Yok
	41-50	152	3,42	,42			
	51 ve üstü	48	3,37	,37			
Esneklik boyutu	29-40	97	3,26	,51	,02	,97	Yok
	41-50	152	3,25	,52			
	51 ve üstü	48	3,26	,41			
Ölçek geneli	29-40	97	3,56	,24	,77	,46	Yok
	41-50	152	3,61	,28			
	51 ve üstü	48	3,58	,21			
* $p<0,05$	1. 29-40	2. 41-50	3. 51 ve üstü				

Tablo 4.5'te öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin yaşa göre analizinde kültürel empati ($F= 1,09$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F= ,64$; $p>0,05$), duygusal denge ($F= ,20$; $p>0,05$), açıklık ($F= ,32$; $p>0,05$), esneklik ($F= ,02$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F= ,77$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin öğretmenlerin yaşlarına göre farklılık göstermediği aksine benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin kıdemlerine göre Anova testi bulguları Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Kıdemlerine Göre Analizi

	Kıdem	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Kültürel empati boyutu	1-10	42	3,98	,34	1,08	,35	Yok
	11-20	93	3,99	,42			
	21-30	122	4,08	,42			
	31 ve üstü	40	4,03	,27			
Sosyal girişim boyutu	1-10	42	3,43	,32	1,28	,28	Yok
	11-20	93	3,32	,41			
	21-30	122	3,39	,35			
	31 ve üstü	40	3,31	,25			
Duygusal denge boyutu	1-10	42	3,39	,39	,03	,99	Yok
	11-20	93	3,40	,36			
	21-30	122	3,41	,37			
	31 ve üstü	40	3,41	,38			
Açıklık boyutu	1-10	42	3,41	,29	,00	,99	Yok
	11-20	93	3,40	,39			
	21-30	122	3,40	,43			
	31 ve üstü	40	3,40	,33			
Esneklik boyutu	1-10	42	3,27	,47	,33	,80	Yok
	11-20	93	3,25	,48			
	21-30	122	3,28	,54			
	31 ve üstü	40	3,19	,47			
Ölçek geneli	1-10	42	3,58	,21	,59	,61	Yok
	11-20	93	3,57	,27			
	21-30	122	3,61	,28			
	31 ve üstü	40	3,57	,18			

*p<0,05 1. 1-10 2. 11-20 3. 21-30 4. 31 ve üstü

Tablo 4.6’da öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin kıdeme göre analizinde kültürel empati ($F= 1,08$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=1,28$; $p>0,05$), duygusal denge ($F= ,03$; $p>0,05$), açıklık ($F= ,00$; $p>0,05$), esneklik ($F= ,33$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F= ,59$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin öğretmenlerin kıdemlerine göre farklılık göstermediği aksine benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin medeni duruma göre t testi bulguları Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Medeni Duruma Göre Analizi

	Medeni durum	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Evli	263	4,01	,38	-2,70	,00*
	Bekar	34	4,20	,46		
Sosyal girişim boyutu	Evli	263	3,34	,36	-2,80	,00*
	Bekar	34	3,52	,33		
Duygusal denge boyutu	Evli	263	3,41	,36	,97	,33
	Bekar	34	3,35	,47		
Açıklık boyutu	Evli	263	3,38	,38	-2,52	,01*
	Bekar	34	3,56	,40		
Esneklik boyutu	Evli	263	3,23	,50	-1,87	,06
	Bekar	34	3,41	,52		
Ölçek geneli	Evli	263	3,57	,25	-2,77	,00*
	Bekar	34	3,70	,29		

*p<0,05 1. Evli 2. Bekar

Tablo 4.7’de öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin medeni duruma göre duygusal denge ($F=,97$; $p>0,05$) ve esneklik ($F=-1,87$; $p<0,05$) boyutlarında farklılık görülmediği ancak kültürel empati ($F=-2,70$; $p<0,05$), sosyal girişim ($F=-2,80$; $p<0,05$), açıklık ($F=-2,52$; $p<0,05$) boyutlarıyla ölçek genelinde ($F=-2,77$; $p<0,05$) farklılık gösterdiği saptanmıştır. Ortalamalar incelendiğinde farkın bekarlar lehine yüksek olduğu görülmüştür. Çok kültürlük bakımından bekarların evlilerden daha yüksek ortalamalara sahip oldukları söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin eğitim düzeylerine göre t testi bulguları Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Eğitim Düzeyine Göre Analizi

	Eğitim düzeyi	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Lisans	244	4,03	,39	,38	,70
	Lisansüstü	53	4,01	,40		
Sosyal girişim boyutu	Lisans	244	3,36	,35	,03	,97
	Lisansüstü	53	3,36	,38		
Duygusal denge boyutu	Lisans	244	3,38	,37	-2,34	,02*
	Lisansüstü	53	3,52	,37		
Açıklık boyutu	Lisans	244	3,39	,37	-,69	,49
	Lisansüstü	53	3,44	,44		
Esneklik boyutu	Lisans	244	3,25	,51	-,37	,70
	Lisansüstü	53	3,28	,46		
Ölçek geneli	Lisans	244	3,58	,26	-,77	,43
	Lisansüstü	53	3,61	,27		

*p<0,05 1. Lisans 2. Lisansüstü

Tablo 4.8’de öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin eğitim düzeyine göre duygusal denge ($F= -2,34$; $p<0,05$) boyutunda farklılık görülürken ancak kültürel empati ($F=,38$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=,30$; $p>0,05$), açıklık ($F= -,69$; $p>0,05$) ve esneklik ($F= -,37$; $p>0,05$) boyutlarıyla ölçek genelinde ($F= -,77$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Duygusal denge boyutunda ortalamalar incelendiğinde lisansüstü eğitim mezunlarının ortalamalarının lisans mezunlarından daha yüksek ortalamaya sahip oldukları görülmüştür.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin ödül alma durumuna göre t testi bulguları Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9. *Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Ödül Alma Durumuna Göre Analizi*

	Ödül Alma	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Var	197	4,05	,40	1,37	,17
	Yok	100	3,99	,37		
Sosyal girişim boyutu	Var	197	3,37	,38	,46	,64
	Yok	100	3,35	,32		
Duygusal denge boyutu	Var	197	3,40	,35	-,74	,46
	Yok	100	3,43	,40		
Açıklık boyutu	Var	197	3,41	,38	,42	,67
	Yok	100	3,39	,39		
Esneklik boyutu	Var	197	3,29	,49	1,50	,13
	Yok	100	3,19	,51		
Ölçek geneli	Var	197	3,60	,26	1,03	,30
	Yok	100	3,57	,25		

*p<0,05 1. Var 2. Yok

Tablo 4.9’da öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin ödül alma durumuna göre kültürel empati ($F=1,37$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F= ,46$; $p>0,05$), duygusal denge ($F= -,74$; $p>0,05$), açıklık ($F=,42$; $p>0,05$), esneklik ($F=1,50$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F=1,03$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Bulgulara göre öğretmenlerin ödül alma veya almama durumuna göre çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin farklılık göstermediği ve benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin ceza alma durumuna göre t testi bulguları Tablo 4.10’da verilmiştir.

Tablo 4.10. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Ceza Alma Durumuna Göre Analizi

	Ceza Alma	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Aldım	31	4,08	,37	,70	,47
	Almadım	266	4,02	,39		
Sosyal girişim boyutu	Aldım	31	3,34	,27	-,41	,67
	Almadım	266	3,37	,37		
Duygusal denge boyutu	Aldım	31	3,37	,34	-,53	,59
	Almadım	266	3,41	,37		
Açıklık boyutu	Aldım	31	3,32	,37	-1,19	,57
	Almadım	266	3,41	,38		
Esneklik boyutu	Aldım	31	3,23	,40	-,29	,76
	Almadım	266	3,26	,51		
Ölçek geneli	Aldım	31	3,58	,20	-,28	,77
	Almadım	266	3,59	,26		

*p<0,05 1. Var 2. Yok

Tablo 4.10'da öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin ceza alma durumuna göre kültürel empati ($F=,70$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=-,41$; $p>0,05$), duygusal denge ($F=-,53$; $p>0,05$), açıklık ($F=-1,19$; $p>0,05$), esneklik ($F=-,29$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F=-,28$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Bulgulara göre öğretmenlerin ceza alma veya almama durumuna göre çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin farklılık göstermediği ve benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin ilçeye göre t testi bulguları Tablo 4.11'de verilmiştir.

Tablo 4.11. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin İlçeye Göre Analizi

	İlçe	n	\bar{X}	s	t	p
Kültürel empati boyutu	Merkezeferdi	225	4,04	,40	,56	,57
	Pamukkale	75	4,01	,37		
Sosyal girişim boyutu	Merkezeferdi	225	3,38	,34	1,07	,28
	Pamukkale	75	3,32	,41		
Duygusal denge boyutu	Merkezeferdi	225	3,41	,37	,44	,66
	Pamukkale	75	3,39	,35		
Açıklık boyutu	Merkezeferdi	225	3,39	,39	-,59	,55
	Pamukkale	75	3,43	,36		
Esneklik boyutu	Merkezeferdi	225	3,29	,49	1,85	,06
	Pamukkale	75	3,16	,51		
Ölçek geneli	Merkezeferdi	225	3,60	,26	,91	,36
	Pamukkale	75	3,56	,25		

*p<0,05 1. Merkezeferdi 2. Pamukkale

Tablo 4.11’de öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin ilçeye göre kültürel empati ($F=,56$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=1,07$; $p>0,05$), duygusal denge ($F=,44$; $p>0,05$), açıklık ($F=-,59$; $p>0,05$), esneklik ($F=1,85$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F=,91$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Bulgulara göre öğretmenlerin çalıştıkları ilçeye göre çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin farklılık göstermediği ve benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin kapsayıcı eğitim alma durumuna göre t testi bulguları Tablo 4.12’de verilmiştir.

Tablo 4.12. *Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Kapsayıcı Eğitim Alma Durumuna Göre Analizi*

	Kapsayıcı eğitim alma	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Kültürel empati boyutu	Aldım	134	4,05	,42	,65	,51
	Almadım	163	4,02	,37		
Sosyal girişim boyutu	Aldım	134	3,36	,35	,04	,96
	Almadım	163	3,36	,36		
Duygusal denge boyutu	Aldım	134	3,41	,34	-,05	,95
	Almadım	163	3,41	,39		
Açıklık boyutu	Aldım	134	3,41	,35	,29	,76
	Almadım	163	3,40	,41		
Esneklik boyutu	Aldım	134	3,27	,51	,40	,68
	Almadım	163	3,24	,49		
Ölçek geneli	Aldım	134	3,60	,25	,49	,62
	Almadım	163	3,58	,26		

* $p<0,05$ 1. Aldım 2. Almadım

Tablo 4.12’de öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin kapsayıcı eğitim alma durumuna göre kültürel empati ($F=,66$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=,04$; $p>0,05$), duygusal denge ($F= -,05$; $p>0,05$), açıklık ($F=,29$; $p>0,05$), esneklik ($F=,40$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F= ,49$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Bulgulara göre öğretmenlerin kapsayıcı eğitim alma veya almama durumuna göre çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin farklılık göstermediği ve aksine benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumları ve alt boyutları düzeylerinin okulda yabancı öğrenci, mülteci, göçmen sayısına göre Anova testi bulguları Tablo 4.13’te verilmiştir.

Tablo 4.13. Öğretmenlerin Çok Kültürlülük Tutumları ve Alt Boyutları Düzeylerinin Okuldaki Yabancı Öğrenci Sayısına Göre Analizi

	Yabancı öğrenci sayısı	n	\bar{X}	s	F	p	Fark
Kültürel empati boyutu	Yok (0)	99	4,04	,33	1,27	,28	Yok
	1-5	11	4,07	,40			
	6-15	35	3,97	,52			
	16 ve üstü	52	3,96	,39			
Sosyal girişim boyutu	Yok (0)	99	3,38	,32	1,65	,17	Yok
	1-5	11	3,40	,38			
	6-15	35	3,28	,37			
	16 ve üstü	52	3,31	,36			
Duygusal denge boyutu	Yok (0)	99	3,37	,35	1,71	,16	Yok
	1-5	11	3,39	,38			
	6-15	35	3,51	,41			
	16 ve üstü	52	3,45	,35			
Açıklık boyutu	Yok (0)	99	3,37	,37	1,16	,32	Yok
	1-5	11	3,38	,39			
	6-15	35	3,44	,43			
	16 ve üstü	52	3,48	,37			
Esneklik boyutu	Yok (0)	99	3,32	,51	1,95	,12	Yok
	1-5	11	3,26	,49			
	6-15	35	3,25	,53			
	16 ve üstü	52	3,12	,48			
Ölçek geneli	Yok (0)	99	3,59	,23	,24	,86	Yok
	1-5	11	3,60	,26			
	6-15	35	3,58	,32			
	16 ve üstü	52	3,56	,25			

*p<0,05 1. Yok 2. 1-5 3. 6-15 4. 16 ve üstü

Tablo 4.13'te öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin kıdeme göre analizinde kültürel empati ($F= 1,27$; $p>0,05$), sosyal girişim ($F=1,65$; $p>0,05$), duygusal denge ($F= 1,71$; $p>0,05$), açıklık ($F= 1,16$; $p>0,05$), esneklik ($F= 1,95$; $p>0,05$) ve ölçek genelinde ($F= ,24$; $p>0,05$) farklılık göstermediği saptanmıştır. Buna göre öğretmenlerin çok kültürlülük ve alt boyutları düzeylerinin öğretmenlerin okullarındaki yabancı öğrenci, mülteci, göçme sayısına göre farklılık göstermediği aksine benzerlikler gösterdiği söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumlarıyla ilgili olarak en yüksek ortalama “İnsanların davranışlarını anlamaya çalışırım” maddesindedir. Bunu “Başkalarının ne hissettiğini anlamaya çalışırım.” ve “Başkalarının yüz ifadelerine dikkat eder, önemserim.” maddeleri izlemektedir. En düşük ortalama ise “Başkaları ile iletişim kurmada zorluk çekerim” maddelerinde olmuştur. Bulgularla benzerlik gösteren İrem (2006) çalışmasında çokkültürlü eğitimin demokratik, hoşgörülü, duyarlı vatandaşlar yetiştirme ve toplumun dönüştürülmesinde çok büyük öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır.

Öğretmenlerin çok kültürlülük alt boyutlarıyla ilgili olarak en yüksek ortalama kültürel empati boyutundadır. Bunu duygusal denge boyutu izlemektedir. En düşük ortalama esneklik boyutundadır. Genel ortalamanın ise “çok” düzeyindedir. Araştırma sonuçlarının Polat ve Kılıç (2013) araştırmasında ifade ettiği çok kültürlü eğitimi bilgi ve uygulamada yetersiz oldukları bulgusundan farklıdır. Bunun nedeni aradan geçen 8 yıllık deneyimleme ve son yıllarda artan mülteci öğrencilerin yoğunluğu, öğretmen ve yöneticilere verilen kapsayıcı eğitim çalışmalarının olumlu etkileridir. Siviş (2019) çalışmasında öğretmenlerin çokkültürlü eğitime yönelik algılarını çok yüksek düzeyde tespit etmiştir. Bu yapılan çalışmaların olumlu etkilerinin göstergesi olarak yorumlanabilir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük tutumlarının yaş, kıdem, ödül ve ceza alma durumu, çalıştığı ilçe, kapsayıcı eğitim alma durumu ve okulundaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısına göre farklılık göstermediği ve benzerlikler gösterdiği ancak branş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyine göre farklılıklar gösterdiği saptanmıştır. Branşa göre farklılık sözel grubun lehine yüksek çıkmıştır. Cinsiyete göre esneklik boyutunda erkekler lehine yüksek çıkmıştır. Medeni duruma göre sosyal girişim, açıklık ve genel olarak bekarlar lehine yüksek çıkmıştır. Eğitim düzeylerine göre duygusal denge boyutunda lisansüstü eğitim mezunlarının ortalamalarının lisans mezunlarından daha yüksek oldukları tespit edilmiştir. Çalışma bulgularından cinsiyete göre farklılık bulgusunun Özer Koçak (2020)’in kadınlar lehine yüksek olduğu bulgusundan farklıdır. Yine Siviş (2019) çalışmasında öğretmen algılarının, cinsiyet, okul türü, eğitim durumu ve kıdemlerine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşmıştır.

5.2. Öneriler

- Öğretmenlerin çok kültürlü eğitim alanında yetiştirilmesi ve yetkinliğinin artırılması için çalışmalar yapılabilir.
- Öğretmenlerin eğitim çalışmalarında etkinlik tasarımlarında çok kültürlü ve kapsayıcı eğitim ile ilgili etkinlik ve uygulamalar yapmaları konusunda teşvik edilmeleri sağlanabilir.
- Öğretmenlerin çok kültürlü eğitimle ilgili olarak esneklik boyutunda desteğe gereksinim duyduklarından dolayı bu eksikliklerin karşılanması amacıyla aktiviteler yapılabilir.
- Ders ve kazanımlarda çok kültürlüğü pekiştirici çalışmalara yer verilerek bu alanda farkındalık yaratılmaya çalışılabilir.

KAYNAKÇA

- Akıncı Çötök, N. (2010). *Çok kültürlülük, kültürler arası ve entegrasyon tartışmaları bağlamında alman eğitiminde Türk öğrenciler: Bremen örneği*. Doktora tezi. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya
- Arsal, Z. (2015). The examination of courses in the teacher education programs in terms of multicultural education. *Journal for Multicultural Education*, 9(4), 263-275. DOI:10.1108/JME-11-2014-0035
- Ayata, A. (1998). *Türkiye’de Kimlik Politikalarının Doğuşu*, A. Ünsal,(Ed.), 75 Yılda Tebaadan Yurttaşa, İstanbul: Tarih Vakfı yayınları
- Aydın, H. (2013). A Literature-based Approaches on Multicultural Education. *The Journal of Anthropologist*. c. 16. s. 1-2: 31-44.
- Bank, J. A. (1977). Pluralism and educational concepts: A clarification. *Peabody Journal of Education*, 54(2), 73-78
- Banks, A. J. (2008). *An Introduction to Multicultural Education* (4th eds). Boston, MA: Pearson Publication.
- Banks, J. A. ve Banks, C. A. M. (2009). *Multicultural education: Issues and perspectives* (7th ed.). New York, NJ: John Wiley & Sons.
- Bekir, H., & Bayraktar, V. (2018). Pre-service preschool teachers’s perception of multiculturalism. *International Conference on Multidisciplinary Sciences (icomus)*. 1121-1132.
- Bulut, C. (2014). *Öğretmenlerin çok kültürlü yeterlik algılarının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bulut, M. (2015). Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarında çok kültürlü kişiliğin çok kültürlü eğitim tutumları üzerinde etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. , Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. , Demirel, F.(2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri. (1. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi
- Çelik, H. (2008). Çok kültürlülük ve Türkiye’deki Görünümü, *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 9, (15), 2008/2.
- Devereaux, T. Harris, Mary A, Prater, Aaron Jackson, Melissa A. Heath, Nari J. Carter. 2010. Special Education Faculty Perceptions of Participating in a Culturally Responsive Professional Development Program. *Teacher Education and Special Education*. c. 33. s. 4: 263-278.

- İrem, N. (2006). Post modern ve Çok kültürcü bir Alan Olarak Avrupa Birliği.: Teknikleşen Siyaset ve Ulusal Demokrasilerin Açmazı, *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, Cilt 3, Sayı:9
- Oğuzkan, A. F. (1989). *Orta dereceli okullarda öğretim*, Ankara, Emel Matbaacılık.
- Oğuzkan, A. F. (1993). *Eğitim Terimler Sözlüğü*, Ankara. s.91
- Özer Koçak, Y. (2020). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Çokkültürlü Eğitim Tutumları ile Kültürel Zekâları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Özdamar K, 2013. Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi, Cilt I, Nisan Kitabevi, Eskişehir.
- Özkaya G 2011. Çoklu karşılaştırma testlerinin grup sayısı ve denek sayılarına göre karşılaştırılması, Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Biyoistatistik Anabilim Dalı, Doktora Tezi. Bursa.
- Parekh, B. (2002). *Çok Kültürlülüğü Yeniden Düşünmek: Kültürel Çeşitlilik ve Siyasi Teori*, (çev: Bilge Tanrıseven), Phoenix Yayınevi, Ankara, s.7
- Polat, İ, Kılıç, E. (2013). Türkiye’de Çok kültürlü Eğitim ve Çok kültürlü Eğitimde Öğretmen Yeterlilikleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 352-372. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/yyuefd/issue/13705/364298>
- Polat, İ. (2013). *Ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin çok kültürlü yeterlik algıları* (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Polat, S. (2009). Öğretmen Adaylarının Çok Kültürlü Eğitime Yönelik Kişilik Özellikleri, *International Online Journal of Educational Sciences*, 1 (1), 154-164
- Siviş, S. (2019). *Öğretmenlerin eğitimde çok kültürlülük üzerine algularını değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, İstanbul.
- Sultana, Q. (1994). Evaluation of multicultural education’s understanding and knowledge in freshman level preservice. *Annual Meeting of The Mid-South Educational Research Association*. ERIC Digest ED1174138131262, 1994.
- TÜİK (2020) Verileri, https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1067 adresinden erişilmiştir.
- Vatandaş, C. (2002). *Çok Kültürlülük*, İstanbul: Değişim Yayınları, s.17-23
- Yakışır, A.N. (2009). *Modern bir olgu olarak çokkültürlülük*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Yazıcı, S., Başol, G., Toprak, G. (2009). Öğretmenlerin çok kültürlü eğitim tutumları: bir güvenilirlik ve geçerlik çalışması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* (37), 229-242

Yıldırım, S., & Muyo Yıldırım, M. (2019). Investigation of classroom applications for multicultural education in terms of various variables. *Prizren Social Science Journal*, 3(1), 38-49.

EKLER

Ek 1: Denizli il Millî Eğitim Müdürlüğü Veri Toplama İzin Onayı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-43325805
Konu : Anket Uygulama İzni

11/02/2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 07.02.2022 tarihli ve 165269 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sinem İKİZOĞLU, "Öğretmenlerin Çokkültürlülüğe İlişkin Tutumları" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını ilgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde görev yapan öğretmenlere ve yöneticilere uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazılan ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okullöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütnamesi"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
11.02/2022
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ah20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@h01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <http://www.turkiye.gov.tr/meb-sbys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOC-V.H.K.L / Sefa GELMİŞ-Sef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evrakorga.meb.gov.tr> adresinden a29a-51e6-3291-84c0-701f koda ile teyit edilebilir.

Ek 2: Veri Toplama Araçları (Ölçekler)

Evrak/Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.168688

Ek-1
Sayın Veli;

Çocuğunuzun katılacağı bu çalışma, "....." adıyla, tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi:

Araştırma Uygulaması: Anket / Görüşme / Gözlem şeklindedir.
10.201.1.58

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul yönetiminin de izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çocuğunuz çalışmaya katılmamakta özgürdür. Araştırma çocuğunuz için herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşımamaktadır. Çocuğunuzun katılımı **tamamen sizin isteğinize bağlıdır**, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırmaya katılmamama veya araştırmadan ayrılma durumunda öğrencilerin akademik başarıları, okul ve öğretmenleriyle olan ilişkileri etkilemeyecektir.

Çalışmada öğrencilerden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir.

Uygulamalar, genel olarak kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden çocuğunuz kendisini rahatsız hissederse cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürdür. Bir durumda rahatsızlığın giderilmesi için gereken yardım sağlanacaktır. Çocuğunuz çalışmaya katıldıktan sonra istediği an vazgeçebilir. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, çalışmayı tamamlamayacağını söylemesi yeterli olacaktır. Anket çalışmasına katılmamak ya da katıldıktan sonra vazgeçmek çocuğunuzla hiçbir sorumluluk getirmeyecektir.

Onay vermeden önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı :
İletişim bilgileri :

Velisi bulunduğum sınıfı numaralı öğrencisi
.....'in yukarıda açıklanan araştırmaya katılmasına izin veriyorum.
(Lütfen formu imzaladıktan sonra çocuğunuzla okula geri gönderiniz*).

İsim-Soyisim İmza:

Veli Adı-Soyadı :
Telefon Numarası :

—Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

• Evrak Tarih ve Sayısı: 02.02.2022-E.168688

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, ÖĞRETMENLERİN ÇOKKÜLTÜRLÜLÜĞE İLİŞKİN TUTUMLARI " adıyla, Sinem İkizoğlu tarafından Ocak -2022/ Haziran-2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli merkez ilçelerinde görev yapan okul yöneticilerinin çokkültürlülüğe ilişkin tutumlarının ne olduğu ve bu tutumlarının kişilik özelliklerine göre farklılık gösterip/göstermediğinin araştırılması tespit edilerek ortaya konulması ve elde edilen sonuçların yorumlanarak önerilerde bulunulması amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma

- Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): 10.201.1.58
3236
4.02.2022
2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde görev yapan öğretmenlerin görüşleriyle sınırlıdır.

Araştırma Uygulaması: Anket

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Sinem İKİZOĞLU

İletişim Bilgileri: 0 532 510 6000

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

İsim-Soyisim İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

EKLER**Ek 1. Ölçek****Değerli Eğitim Yöneticisi Arkadaşlar;**

Bilimsel bir çalışmada kullanmak amacıyla siz değerli yöneticilerimizin görüşlerine ihtiyaç duymaktayım. Veriler bilimsel çalışmada kullanılacak olup başka kurum ve kişilerle paylaşılmayacaktır. Aşağıdaki ifadelere katılım düzeyinizi göstermek için size göre uygun seçeneği lütfen işaretleyiniz.

Araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarım.

Sinem İKIZOĞLU
Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM: Demografik Özellikler

- A) Branş:
- B) Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()
- C) Yaş:
- D) Kıdem:
- E) Medeni durum: Evli () Bekar ()
- F) Eğitim düzeyi:
- G) Ödül alıp/almama durumu: Ödül Aldım () Ödül almadım ()
- H) Ceza alıp/almama durumu: Ceza Aldım () Ceza almadım ()
- İ) Çalıştığı ilçe: Pamukkale () Merkezefendi ()
- J) Kapsayıcı eğitim alıp/almama durumu: Aldım () Almadım ()
- K) Okulunuzdaki mülteci-yabancı uyruklu öğrenci sayısı:

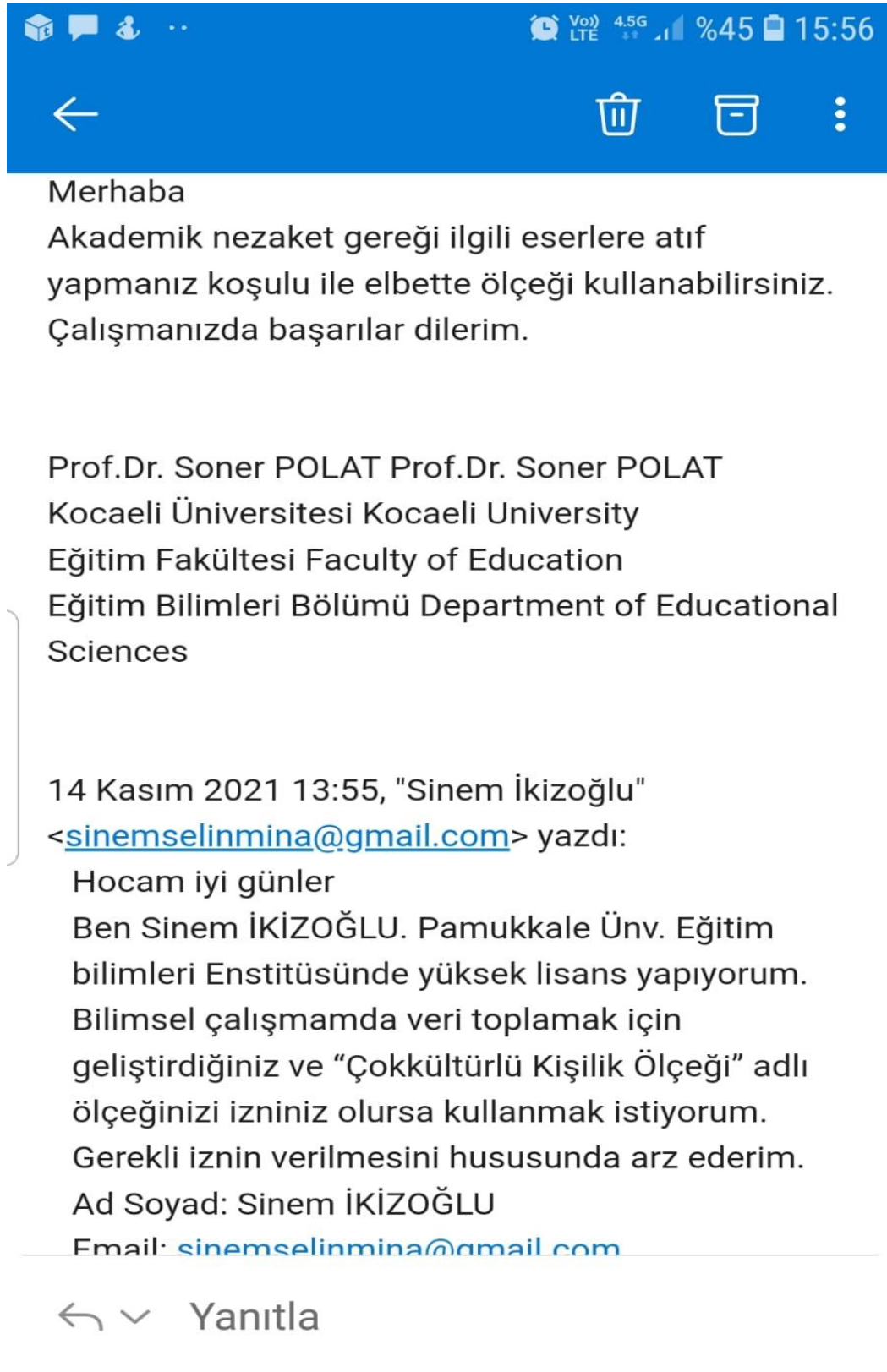

II. BÖLÜM: Çokkültürlü Kişilik Ölçeği

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
10.201.1.58					
1.Kolaylıkla iletişime geçebilirim.	1	2	3	4	5
2.Başkaları ile iletişim kurmada zorlanırım.	1	2	3	4	5
3.Başkalarının ne hissettiğini anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
4.İnsanların davranışlarını anlamaya çalışırım	1	2	3	4	5
5.Sürprizlerden kaçınırım	1	2	3	4	5
6.Şansızlıklarda sakinliğimi korurum.	1	2	3	4	5
7.İletişim kurmada önceliği diğerlerine veririm.	1	2	3	4	5
8.Farklı gruplara rahatça girebilirim.	1	2	3	4	5
9.Sakinliğim etrafıma huzur verir.	1	2	3	4	5
10.Diğer insanlara kolayca yakınlaşıyorum.	1	2	3	4	5
11.Çoğunlukla katı bir programa göre çalışırım.	1	2	3	4	5
12.Tanımadığım bir toplulukta açık konuşmayı severim.	1	2	3	4	5
13.Plana göre çalışırım.	1	2	3	4	5
14.Kendimi baskı altında hissederim.	1	2	3	4	5
15.Başkalarının duygularını anlarım.	1	2	3	4	5
16.Başkalarının yüz ifadelerine dikkat eder, önemserim.	1	2	3	4	5
17.Başarısız ve kötümser durumlar bakaş açımı etkiler.	1	2	3	4	5
18.Farklı yaklaşımları denerim.	1	2	3	4	5
19.Farklılıklar ilgimi çeker.	1	2	3	4	5
20.Yeni bir hayata kolayca başlarım	1	2	3	4	5
21.Başka insanların yaşam öyküleri ile ilgilenir, anlamaya çalışırım	1	2	3	4	5
22.Diğer kültürlere kolayca girebilirim.	1	2	3	4	5
23. Kolayca üzülebilen biriyim.	1	2	3	4	5
24. Kaygılı biriyim.	1	2	3	4	5
25. Birileri zor durumdaysa onu fark ederim	1	2	3	4	5
26. İnsanın doğasını anlamaya çalışırım.	1	2	3	4	5
27. Kendimi yalnız hissederim.	1	2	3	4	5
28. Farklı bir geçmişten gelen insanlarla iletişim kurmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
29.Başkaları rahatsız olduğunda hissederim.	1	2	3	4	5
30. Başkalarını anlar, rahatlatırım.	1	2	3	4	5
31.Sıkı kurallara göre çalışırım.	1	2	3	4	5
32.Diğerlerinin duygularına önem veririm	1	2	3	4	5
33. Diğerlerinden bilgi edinmek hoşuma gider.	1	2	3	4	5

Ek 3: Ölçek Kullanım İzni

Ek 4: Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler	
Adı	Sinem
Soyadı	İKİZOĞLU
Doğum Yeri ve Tarihi	DENİZLİ 03.10.1979
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi ve Telefonu	Servergazi Mahallesi 401 Sokak Furkan Apartmanı No:4/4 20050 Merkezefendi/DENİZLİ +90 532 510 6000
Eğitim	
İlkokul	Denizli/ Çal /Ortaköy İlkokulu
Ortaokul	Aydın/Söke / Söke Lisesi
Lise	İzmir Kız Lisesi
Yükseköğretim (Lisans)	Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Varsa Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2001-2004	DENİZLİ/ TAVAS / Karahisar Kemal Sarıkaya İlköğretim O.
2004-2009	DENİZLİ / PAMUKKALE /Ahmet Nuri Erikoğlu İlköğretim Okulu
2009-2011	DENİZLİ/MERKEZEFENDİ/Yeşilköy İbrahim Cengiz YİBO.
2011-2016	DENİZLİ/MERKEZEFENDİ/Osman Özgür ilköğretim Ortaokulu
2016-halen görevde	DENİZLİ/MERKEZEFENDİ/ Hayırseverler Ortaokulu